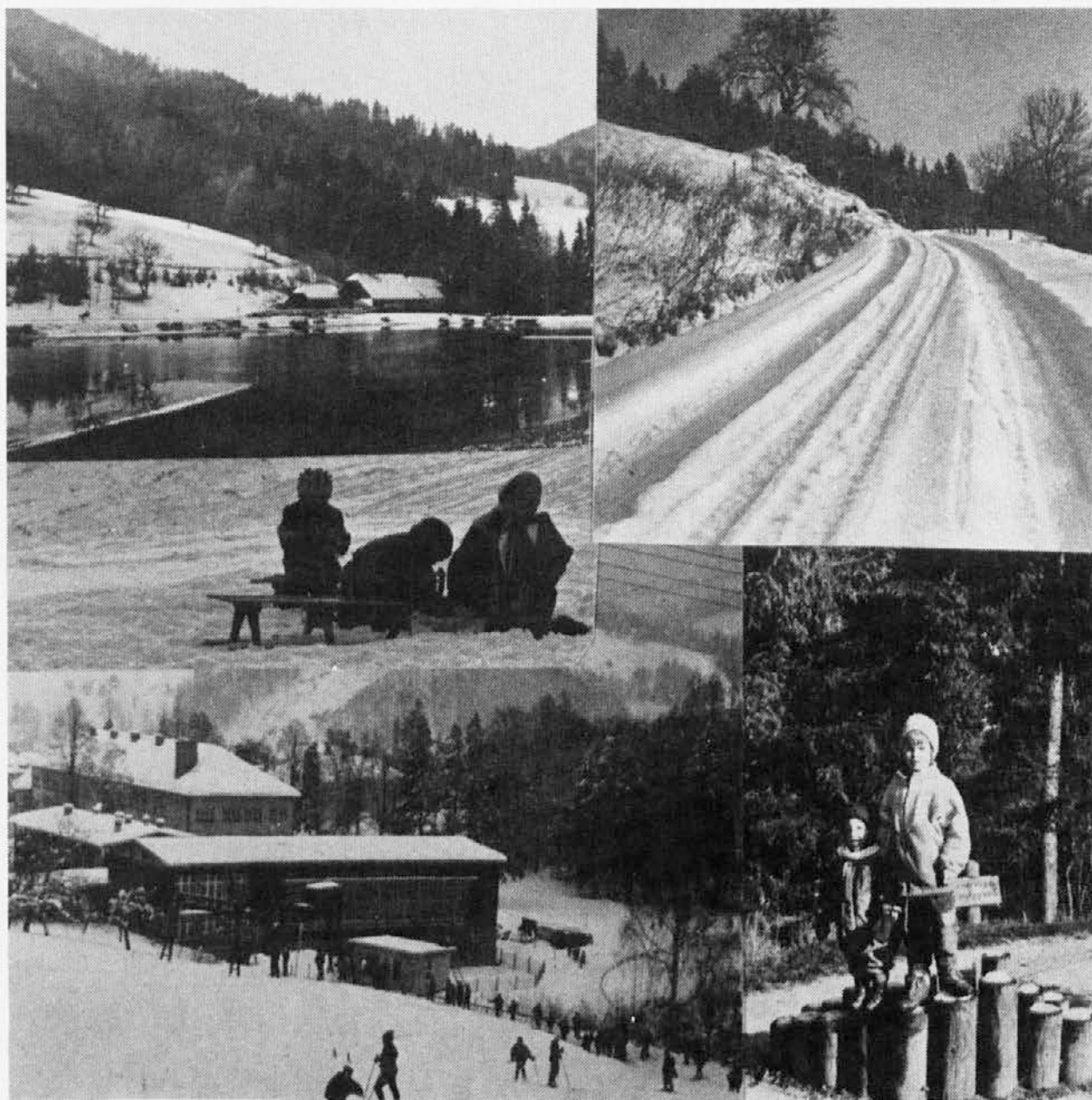

fuzinar

Leto XXXI

Ravne na Koroškem, december 1994

Št. 12

Srečno, zdravo in uspešno leto 1995!

NOVOLETNA POSLANICA DIREKTORJA RAVENSKIH DRUŽB

INVENTURA LETA 1994

V leto 1994 smo stopili po nekaterih zelo trdih korakih v prejšnjem letu. Ocenjujem, da so načrti za leto 1994 vsebovali veliko utrujenost idej in volje do ponovnih vsakodnevnih naporov skozi celo leto. Industrijsko vodenje pa ne dopušča nobenega počitka na treh stalnih nalogah: dolgoročnem razvoju izdelka in trga, tekočih stroških in usposabljanju kadrov za prvi dve nalogi.

Na začetku leta sem na tiskovni konferenci dejal, da obstajajo na Ravnah štiri skupine podjetij, ki so v različni poslovni situaciji in imajo zato različne cilje.

1. skupina: Metal Ravne, d.o.o. - Metal je izdelal načrt, ki je na podlagi tržnih ocen predvideval okrog 10-odst. izgubo v primerjavi s prodajo. Glavni cilj družbe je bil, da leto 1994 zaključi z manjšo izgubo, kot znaša amortizacija, in s tem zaustavi večanje denarnega primanjkljaja. Da bi dosegli ta cilj, bi morala finančna sanacija s pomočjo koncerna rešiti problem starih deviznih dolgov in omogočiti začetek investicij. Dejstvo je, da osnovni cilj ni bil dosežen. Kljub ugodnejšim tržnim razmeram nam notranjih stroškov ni uspelo zmanjšati tako, da bi dosegli ugoden poslovni izid. Prav tako nismo zagotovili finančnih sredstev za minimalne investicije.

2. skupina: Jeklolivarna Ravne, STO Ravne, Stroji Ravne - Ta skupina podjetij bi morala razpoloviti izgubo prejšnjega leta in ustvariti tak položaj, da bi lahko v letu 1995 resno iskali nove partnerje za dokapitalizacijo podjetij. Tekoči rezultat bi moral omogočiti poslovanje brez resne pomoči lastnika.

Tega cilja podjetja niso dosegla, še najbolj so se mu približali Stroji Ravne. To dejstvo je osnovna determinanta plana za leto 1995.

3. skupina: Noži Ravne, Armature Muta - ti dve podjetji bi morali v letu 1994 še povečati dobiček, ustvarjen v prejšnjem letu, izdelati dolgoročni koncept razvoja in preskočiti v skupino podjetij, ki že zaradi donosa kapitala postanejo zanimiva za dokapitalizacijo. Noži Ravne dosegajo te cilje, žal pa se Armature Muta od njih oddaljujejo.

4. skupina; vsa ostala podjetja - ostala podjetja, razen Logističnega centra, so bila namenjena čimprejšnji privatizaciji. Dejstvo je, da smo nekaj dejavnosti uspeli privatizirati, nekatere pa so nam ostale za leto 1995.

NALOGE V PRIHODNJEM LETU

Te osnovne karakteristike in nedokončane naloge v letu 1994 bodo določale dejavnosti v letu 1995. Ker pa je čas pomemben dejavnik, bo koncern SŽ pospešil tiste dejavnosti, ki preveč zamujajo. Sam vidim v letu 1995 naslednje večje naloge:

MISELNA PREOBRAZBA - mišljenje, da naj lastnik ponovno vloži denar v tovarne, je treba zamenjati s filozofijo, da je treba tovarne voditi tako, da bo lastnik imel ekonomsko korist. Prepričanje, da je lastnik dolžan sanirati izgube in vedno znova vlagati nova sredstva za obratovanje, je v celoti NAPACNO. Tam, kjer ne znamo ustvariti tekočega pozitivnega denarnega toka ali vsaj takoj ustaviti izgube denarnega toka, ne moremo več poslovati. Poslovanje z izgubo ogroža socialno varnost veliko bolj kot najradikalnejši ukrepi. Ta miselnost mora postati lastna vsem vodstvenim delavcem. Če je ne sprejmemo, ne morejo sodelovati v nobenih aktivnostih v omenjenih skupinah podjetij znotraj sistema SŽ.

ZA KAJ BO POSKRBEL KONCERN SŽ. Koncern SŽ je konec letošnjega leta sprejel sklepe, s katerimi je **IZVEDEL DOKAPITALIZACIJO PODJETIJ Z VEC KOT 20 MILIJARDAMI SIT.** Marsikatera bilanca stanja bo po teh sklepih veliko boljša. V nekaterih primerih pa bo sploh omogočila nadaljnje poslovanje. Predvidene so še nekatere aktivnosti (predvsem uresničitev zakona, sprejetega v državnem zboru, o zagotavljanju sredstev v skupni višini 61 mio DEM), ki bodo ponovno izboljšale tako likvidnostno kot bilančno stanje v podjetjih. Vodstva družb morajo vedeti, da se pravi učinek vseh teh ukrepov vidi le, če **ZAGOTOVIJO POZITIVNO TEKOČE POSLOVANJE, ZA KAR SO V CELOTI ODGOVORNA IN IMAJO TUDI VSE PRISTOJNOSTI.**

Koncern bo tudi v letu 1995 poskrbel za **IZVEDBO SOCIALNEGA PROGRAMA** tako s finančnega kot vsebinskega vidika. Samo v letu 1994 je za ta program pridobil 1,4 mia SIT od ministrstva za delo.

Tretje pomembno področje pa je **GRADNJA ZUNANJETRGOVINSKE MREŽE**, ki lahko bistveno pripomore k povečanju tržnih učinkov. Sistem družb v koncernu, ki skupaj uporabljajo lastne komercialne točke, je tako obremenjen z bistveno nižjimi stroški kot v primeru posamičnega tržnega nastopanja. Naj omenim le točko v Budimpešti, ki jo ravenske družbe dobro izkoriščajo, prav tako pa je bila v duhu ravenških družb sprejeta odločitev, da se na zelo pomembni točki, v Moskvi, zaposli delavec z Raven.

ZDRUŽITEV METALA RAVNE IN JEKLA ŠTORE

Koncern bo vodil vse aktivnosti v zvezi s statusnimi spremembami. Pri tem naj omenim, da so se vse družbe uskladile z zakonom o gospodarskih družbah, do konca decembra pa se bo uskladil tudi koncern SŽ, ki se bo istočasno preoblikoval v delniško družbo. V tem trenutku najbolj odmevajo sklepi UO koncerna SŽ o spojitvi Jekla Štore in Metala Ravne. Dejstvo je, da so študije v preteklosti in sedanosti vseskozi priporočale združitev dolgega programa v slovenskem prostoru, ki bi na ta način moral izkoristiti notranjo sinergijo. Predlagani sklepi uvajajo enotno poslovodstvo (triosebno) v za sedaj še dveh pravnih osebah, ki se bosta združili po postopku, kot ga predvideva zakon o gospodarskih družbah. S tem želimo doseči enotno poslovno

politiko na področju tehnoloških možnosti, tržnih učinkov in enako strogega notranjega stroškovnega pristopa. Ocenjujem, da je projekt zahteven in upam, da bodo vodstveni delavci v obeh družbah kmalu doumeli smotnost projekta ter naredili vse, da bodo ovire, ki se bodo pojavljale, odstranjevali in ne POVEČEVALI.

Projekt sanacije dolgega programa je, ne glede na tehniko, ključnega pomena za obstoj koncerna SŽ. Pri tem seveda ne mislim na 30 zaposlenih na sedežu v Ljubljani, ampak na koncept, da SŽ dolgoročno ostane v slovenski lasti. Če projekt sanacije dolgega programa ne uspe, lahko v slovensko lastništvo pozabimo. Pristali bomo vsak v drugem evropskem koncernu ali holdingu. To je branža, ki živi samo v koncernih. Vsi lokalni pomisleki, ves lokalni politični naboj, ki ga projekt nosi, vse to je treba minimizirati. Strokovnih problemov je dovolj, zato naj bodo fronte odprte samo tam.

STRATEGIJA RAZVOJA PREDELOVALNIH DRUŽB

Druga največja naloga na Ravnah je zagotovo oblikovanje strategije razvoja predelovalnih družb. Ali gre za tako tesno povezavo med Jeklolivarno Ravne in Armaturami Muta Ravne, da se notranje podjetništvo ne izplača, ali lahko gre razvoj teh dveh družb samostojno naprej, sta vprašanji, ki bosta morali hitro dobiti odgovor.

Stroji morajo dokazati, da lahko dosežejo poslovni rezultat Nožev, STO pa stoji pred pomembnimi radikalnimi odločitvami. Tak, kot je, nima enoletne perspektive, če gledamo z vidika privatizacije. Mešanica vojaških in civilnih programov lahko obstoji le znotraj prevladujoče državne lastnine. Ker pa s tem ni mogoče dolgoročno računati, se je na novi položaj treba pravočasno pripraviti. Pogoj, da se teh dolgoročnejših nalog lotimo, pa je seveda pozitiven tekoči rezultat. Če sedanje vodstvo teh podjetij ne more izdelati plana, ki kaže poslovanje družbe brez izgube, in če ga tudi ne more uresničiti, naj ne računa na to, da bo firmo v letu 1995 vodilo.

DEJAVNOST LOGISTIČNEGA CENTRA

Aktualno vprašanje so seveda tudi viški. Resnici na ljubo je to vprašanje, ki bi moralo glede na opravljene naloge v preteklosti nekoliko izgubljati na teži. Žal pa je nenehno prilagajanje evropski produktivnosti neprekinjena naloga. A to ne bi bilo tako hudo, če se ne bi v letu 1994 zmanjšal tempo v nekaterih podjetjih. Nedvoumno je število zaposlenih v velikem neskladju s prodajo v vseh naših družbah. Vprašanje je, ali bomo lahko v enem letu prodajo toliko povečali, da bodo vsi obdržali delo. Življenje je nekje v sredi, zato bo treba povečati prodajo in tudi ugrizniti v jabolko, ki se imenuje "trajni presežki". Sam ocenjujem, da bo okrog 200 delavcev postalo trajno presežnih. Pri tem je pa tudi že jasno, da bomo tudi v letu 1995 nadaljevali z delom v Logističnem centru, kjer bomo zopet z državno

pomočjo skušali za čim večje število delavcev poskrbeti na aktiven način. Prioritetno nalogo ima iskanje delovnih mest za teže zaposljive delavce.

Ob tej neprijetni nalogi pa bo treba intenzivirati proces izobraževanja, ki je v zadnjem obdobju bil potisnjen ob rob. Znanje manjka povsod in ni ga področja, kjer bi se danes lahko primerjali z že doseženim v preteklosti v Železarni Ravne. To je tudi velika samokritika, a brez priznanja resnice ne bo dolgoročnega uspeha. Reševanje le tekočih problemov, ki gorijo, zapostavljanje razmišljanj o delu jutri zmanjšuje našo konkurenčnost.

DEZINVESTIRANJE

Dezinvestiranje je sestavni del kratkoročnih ukrepov v procesu sanacije. V to dejavnost sodi tudi prodaja našega podjetja De profundis. Pri raznih komentarjih, ki se pojavljajo, je seveda treba razčistiti naslednje premise, ki zahtevajo tako odločitve. Država sodeluje pri sanaciji metalurgije, zato zahteva, da vanjo vložimo vse, kar lahko storimo sami. Naša naložba v podjetje De profundis mora k temu prispevati. Ali s tekočim dobičkom, ki bi ga moralo biti vsaj 600.000 DEM letno, ali s prodajo naše naložbe. In če ob prodaji dobimo 8 do 10-letni dobiček, ki ga sicer NI, in ob tem ohranimo zaposlitev današnjih zaposlenih, je to lahko največ, kar smo dolžni prispevati k lastni sanaciji ali k lastnemu preživetju na območju, na katero je tako ali drugače vezanih vsaj 2000 delovnih mest. Nostalgija po preteklosti je samo ovira, ki pa nima nobene ekonomske podlage. Ne z vidika zaposlenih, saj v tem podjetju ni več omembe vrednih bonifikacij za zaposlene, še manj seveda z vidika lastništva, saj dobička ni. To, da teče proces privatizacije v Sloveniji sorazmerno počasi, kaže na to, da v naših glavah še vendarle nismo pozabili samoupravljanja, saj si drugače ne znam razlagati tako tesne povezave med motivacijo za delo in lastnino. Veliko bolj bi morala biti v ospredju motivacija za dobro plačo ob dobrem rezultatu, ne glede na lastnino. Zato se bo proces dezinvestiranja nadaljeval, upam, da hitreje, saj bo drugače zmanjkalo časa za sanacijo najbolj perečega in usodnega področja - metalurgije.

UVELJAVLJANJE SOUPRAVLJANJA

Da se težko in počasi prilagajamo novostim, kaže tudi uveljavljanje soupravljanja in položaj sindikatov. Zakon o soupravljanju daje zaposlenim pravico, da oblikujemo organ, ki soupravlja na podlagi delovnega razmerja. To pomeni, da ni treba biti niti v sindikatu niti solastnik, pa kljub temu lahko o določenih vprašanih sodočlaš. Kljub temu bo, kot kaže, preteklo še nekaj časa, da bo to prišlo v življenje. Namreč tudi tega trenda ni mogoče ustaviti, lahko ga samo upočasnimo ali pospešimo, če se bomo želeli povezati s partnerji iz Evrope. Tam je popolnoma jasno, da je pristojnost in moč sindikata izven podjetij na ravni vsebine, ki se ji reče KOLEKTIVNA POGODBA (ponavadi branžna), znotraj podjetij pa si mora sindikat utreti pot skozi soupravljanje. Upiranje temu trendu je razumljivo z vidika ohranitve sedanjih pozicij, a je kratkoročno in nima perspektive. Zato me tudi ne skrbi.

Za konec naj rečem le to, da je znotraj nas še veliko rezerv, kar je seveda dobro, saj imamo zato večje možnosti, da preokrenemo tok. In še nekaj naj pripomnim: naloga, ki se mi zdi najtežja, se v podjetju ne da odložiti, niti prikriti. Slej ko prej pride na dan. Bolj pozno, ko pride, bolj boli in več stane. Zato je treba z veliko mero strokovnosti pristopiti k vsem, posebej najtežjim nalogam.

Vsem zaposlenim in njihovim svojcem želim uspešno leto 1995!

Brane Žerdoner

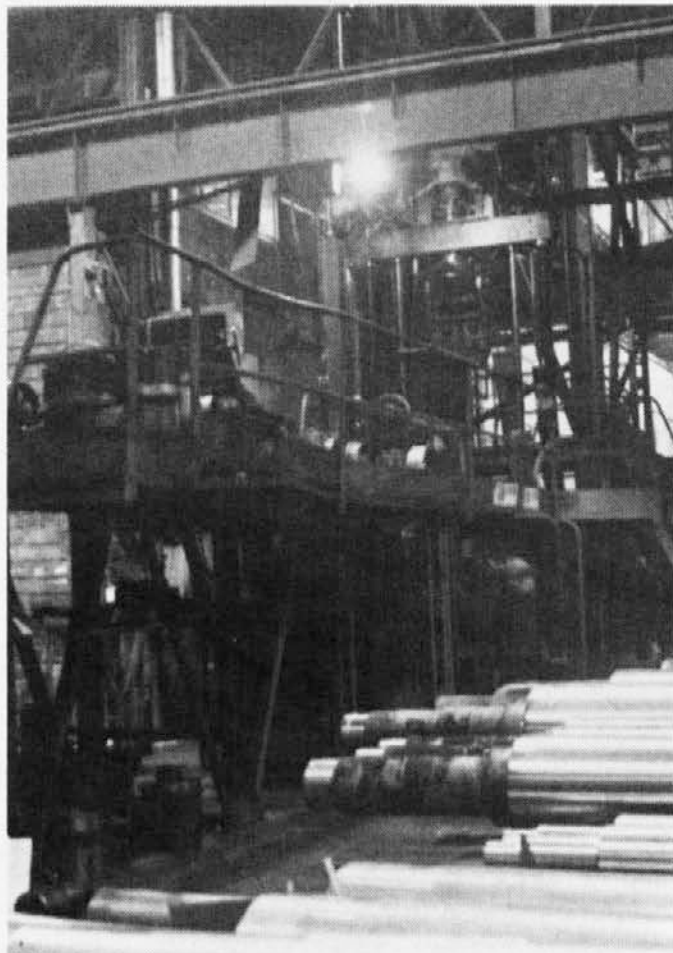
POGONSKO KOLO ZA ŽIČNICO

V preteklosti so taka kolesa ulivali. Bila so zelo težka, material pa je rad pokal. Po naročilu dunajske Metalke so v obratu TSD izdelali pogonsko kolo za žičnico iz valjane pločevine, posamezne detajle pa so privarili. Tak tehnološki postopek je, po besedah dipl. inž. Dragana Novakoviča, za 45 do 50 odstotkov cenejši od litja, izdelek pa je vzdržljivejši. Kolo na sliki je težko 3.700 kg, njegov premer pa je 2900 mm.

Upati je, da bo kupec, firma Wagner Biro z Dunaja, z njim zadovoljen in da bodo v STO dobili še več podobnih naročil.

ZGODE IN NEZGODE Z INDUKCIJSKIM KALILNIM STROJEM

Indukcijski kalilni stroj Asec uporabljajo v Kalilnici že dolga leta. Prvotno je imel frekvenco 1000 Hz, ta pa ni ustrezala potrebam, saj z njim ni bilo mogoče kaliti valjev z večjim premerom in globino.

Dr. Janez Bratina in sodelavci so pred nekaj leti napravo predelali tako, da je mogoče frekvenco toka spreminjati, najnižja je 50 Hz, najvišja 1000 Hz, med njima pa je več vmesnih stopenj. S tem so dosegli, da lahko na Ravnah kalimo valje z velikimi premeri (tudi \varnothing 600 mm in več) do ustrezne globine. Namesto da bi take valje vozili v druge kalilnice, jih zdaj lahko od drugod vozijo kalit k nam.

Naprava sama deluje dobro in zanesljivo, težave pa nastajajo zaradi velikih vibracij električnega toka; ta povzročata okvare na reduktorju in transformatorju ter s tem zastoje v proizvodnji. Veliki so tudi stroški vzdrževanja, zato bi bil stroj potreben večje in temeljitejše obnove.

Letošnjo jesen se tega kalilnega stroja drži precej smole. Najprej je bil v okvari transformator. Okvara je nastala, ker je sekundarno navitje počilo in je iz njega iztekla hladilna voda. Transformatorja ni bilo mogoče popraviti na kraju samem, temveč so ga morali razstaviti in popraviti v delavnici. Pri tem so, ker se je zelo mudilo, imeli še težave z varjenjem.

Ko je bila naprava nared za delo in so prekalili tri valje, je odpoval prikluček pri induktorju. Električarji podjetja Eltes so našli hitro rešitev s tem, da so prestavili prikluček na drugo stopnjo. Tako je lahko Kalilnica izpolnila nujno naročilo za italijanskega naročnika. Kmalu zatem pa so pri tem stroju doživeli novo katastrofo - strojelom. Popustil je vijak in 4-tonski valj je zgrmel navzdol ter pri tem polomil vse, kar se je dalo. Popravilo se je pričelo znova pri črki A.

P.S.: Po besedah direktorja Kalilnice dipl. inž. Cveta Barbiča so indukcijski kalilni stroj v 2. tednu decembra lahko znova dali v pogon.

UMETNOST IN JEKLARSTVO Z ROKO V ROKI

Dobri dve leti že traja znanstvo med svetovno znanim oblikovalcem Oskarjem Kogojem in direktorjem STO dipl. inž. Marjanom Senico. Nekaj več kot leto dni pa potekajo priprave na proizvodnjo izdelkov iz jekla, ki jim je obliko zasnoval umetnik, tehnologijo izdelave pa pripravljajo v razvojnem oddelku in proizvodnih obratih STO. Prototipe posameznih izdelkov iz "Kogojevega programa" so že naredili, nekatere so v oktobru predstavili na gradu Snežnik na Notranjskem, kjer je bila mednarodna razstava Amazonke - Mit, fotografija, dizajn. V torek, 22. novembra, se je oblikovalec Oskar Kogoj oglasil na Ravnah.

• Gospod Kogoj, kako ste se pri svojem delu srečali z jeklom?

Kot oblikovalca me zanimajo vsi materiali tako iz silicijevega, bronastega kot iz poznejših obdobj. Nerjaveče jeklo so uporabljali že v predzgodovinskih civilizacijah. Jeklo je žlahten material, povezan s človekovim umom in s kozmosom. Na Ravnah imate več kot 300-letno tradicijo v jeklarstvu; to je zapisano, prepričan pa sem, da je še starejša. Ogledal sem si vaš tehniški muzej in prevzelo me je, ko sem videl, da so ravenska jekla že pred stoletji potovala po vsem svetu, do Japonske in Kitajske, kjer so to jeklo uporabljali za kovanje mečev.

• Katere izdelke ste oblikovali za proizvodnjo na Ravnah?

Najprej sem oblikoval slovenski jedilni pribor. Idejo za obliko sem dobil pri slovenski leseni žlici, kakršno poznamo iz ribniške suhe robe. Na enak način pa jo oblikujejo tudi drugod po Sloveniji.

Ta jedilni pribor je volumenski, saj sem želel koncept lesene žlice prenesti v jeklo. Izdelal sem model iz lesa, tehnične probleme izdelave v jeklu pa so morali rešiti v razvojnem oddelku STO.

Slovenski jedilni pribor ni majhna stvar. Z njim bomo slovensko tradicijo prenesli v prihodnost. Nož v njem nima funkcije bodala. Izhaja iz tradicije kamnitih orodij; ni priprava za ubijanje, temveč za božanje, mazanje.

Pribor bomo pozneje dopolnjevali še z novimi elementi, za zdaj pa imamo štiri: nož, vilico, veliko in malo žlico.

• Tudi drugi del vašega programa je v zvezi s prehranjevanjem.

Že pred mojim prihodom na Ravne so v železarni ulivali skleda in bosanske lonce - posoda za pečenje in kuhanje na prostem. Obojemu sem dopolnil obliko.

Zanimalo me je, zakaj stare civilizacije po vsem svetu uporabljajo lonce čebulaste oblike in ne takih z ravnimi stenami. Tudi na Krasu uporabljamo take kotličke za vodo. Ugotovil sem, da je krivulja, ki jo orišejo stene teh posod, del valovnice, radiostezijske meritve pa so pokazale, da imajo jedi, kuhane v taki posodi, več pozitivne energije, so bolj zdravilne, kot če se kuhajo v posodi z ravnimi stenami.

To niso predmeti za vsak dan, ampak za posebne priložnosti, ko se zberejo večje družbe. Korošci ste znani kot individualisti, ampak zbiranje ob skupni skledi izvira iz naše skupne zgodovine, to je, starovenetske ideje. Ker gre za srečanje, obred, mora biti tudi posoda, v kateri se kuha jed, plemenite oblike in iz plemenite tvarine, kar to jeklo je.

Mimogrede, skleda, o kateri sem govoril, je elipsaste oblike, in tudi v nji se pri kuhanju ohranja pozitivna energija.

• V vaši kolekciji je tudi orožje.

Oblikoval sem meč in sabljo, kar naj bi bilo protokolarno darilo za visoke osebnosti. Želel sem, da se pri teh borilnih orodjih (take meče so nekdaj uporabljali na Kitajskem v borilnih veščinah) združijo starodavne kulture: noriška in stare vzhodne.

Kot priznanje za zaslužne gasilce sem izdelal "petelinčka", pri jahtah naj bi uporabljali sidro, zasnovano po obliki rala.

• Kot je slišati, bodo vsi ti izdelki zelo dragi; kako jih bomo prodajali?

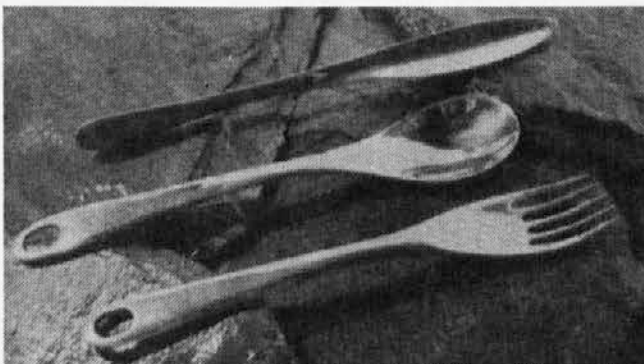
Korošci imate jeklo v duši, je del

vaših korenin. Znete ga izdelovati in iz njega ustvarjati čudovite stvari. Naučili se jih boste tudi prodajati. To morate storiti, saj jeklarstvo, ki je del vašega bistva, na Koroškem ne sme propasti.

Izdelki, ki sem jih oblikoval, tehnologijo izdelave pa so naštudirali vaši strokovnjaki, so plemeniti. Zanje je treba najti ustrezne kupce, take, ki jih morejo kupiti in ki jih znajo tudi ceniti. Gre za stvari, ki so avantgardne v svetovnem merilu, namenjene pa so civiliziranim ljudem, ki imajo čut za kulturo in pravi odnos do narave.

• Kakšna je pot do takih kupcev?

Nekateri teh izdelkov so protokolarne narave. Čeprav še niso v redni proizvodnji, so že del muzejske zbirke na gradu Snežnik, kjer jih lahko vidijo pomembni gostje (na odprtju prej omenjene razstave je bil tudi predsednik Milan Kučan). Sam bom izdelal sodoben katalog, v katerem bodo predstavljeni ti izdelki, svoje pa bodo morali storiti tudi vaši tržniki.

O delu razvojnih strokovnjakov STO pri uvajanju "programa Kogoj" v proizvodnjo je dipl. inž. Samo Večko, ki je pred kratkim prevzel vodenje tega projekta, povedal:

"Gospod Kogoj je na Ravne prinesel modele iz plastične mase, lesa ali stropora, mi pa smo morali prilagoditi obliko, izdelati konstrukcijsko dokumentacijo in določiti tehnološke postopke za izdelavo in dokončno oblikovanje vseh teh predmetov. Za pribor in posode smo naročili modele v Jeklolivarni, odšli smo prve primerke, jih dokončno obdelali v Orodjarni, dali v kovčke (izdelali so jih - zelo lepo - v invalidski delavnici), dopolnili z našim starodavnim znakom, ki smo ga tudi sami izdelali, ter jih poslali na razstavo na Snežnik. Presenetili smo tako avtorja kot tudi obiskovalce gradu.

V razvoj tehnologije in proizvodnje teh izdelkov smo vložili veliko časa in sredstev. Dragi so modeli in orodja. Največ tehničnih problemov smo imeli z izdelavo jedilnega pribora; zdaj ga kujemo na stroju za kovaško valjanje v Vzmetarni. Uporabljamo prokron 12 special; to je plemenito jeklo, izdelki pa so take kategorije, da bi zanje lahko uporabljali še plemenitejše kovine, tudi srebro in zlato.

Z redno proizvodnjo nameravamo začeti na pomlad. Nekaj naročil že imamo, z večjo tržno dejavnostjo bomo začeli, ko bomo imeli prodajni katalog, vsaj v začetku računamo na pomoč gospoda Kogojja. Cena pribora še ni določena, drugi izdelki iz tega programa pa stanejo od 1200 do 2500 mark.

NOVI TRENDI V POKOJNINSKEM ZAVAROVANJU

Na posvetu kadrovske delavce Slovenije, bilo je letos v novembru, so nas ugledni strokovnjaki s pokojninskega, socialnega in zdravstvenega področja informirali o preobrazbi socialnih zavarovanj in prilagoditvi sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja novim pogojem.

Ugotovimo lahko, da so predpisi v preteklosti v določeni meri spodbujali upokojevanje, tudi kot instrument reševanja naraščajoče brezposelnosti, kar je imelo za posledico, da je v letu 1993 naraslo število upokojevcev na 451.000. Tudi v Železarni Ravne je število delavcev, ki so se lahko upokojili še po stari zakonodaji, izjemno visoko.

S tem pa se je zelo zmanjšalo razmerje med številom upokojevcev in številom zavarovancev. V letu 1982 je bilo to razmerje še 1:3,2, sedaj pa je le še 1:1,60 (en in pol zavarovanec na enega upokojenca). Podaljševanje življenjske dobe pa bo po mnenju nekaterih imelo izjemno pomemben vpliv na višino sredstev za zagotavljanje zdravstvenega varstva, zato teh problemov ne bi smeli obravnavati ločeno.

Reforma pokojninskega sistema, ki je napovedana za leto 1995, bo posegla ne samo v doseženo raven individualnih pravic sedanjih upokojevcev, pač pa tudi v status sedanjih aktivnih zavarovancev. To očitno pomeni, da želi država s spremembo položaja aktivnih zavarovancev v obveznem državnem zavarovanju zmanjšati porabo, hkrati pa napotiti te zavarovance v drugačen način zagotavljanja celovite materialne in socialne varnosti za starost, smrt in invalidnost (pa tudi za primer bolezni), **skratka, uvesti različne dopolnilne in prostovoljne možnosti zavarovanj.**

Iz raziskovalne naloge: Sistemi pokojninskega varstva - pravni in narodno-gospodarski vidiki in učinki iz leta 1993 izhaja, da država želi državno pokojninsko shemo očistiti obveznosti, ki so nezavarovalniškega značaja, **drugače urediti način oblikovanja pokojninske osnove, na novo opredeliti valorizacijo pokojnin, postopno zvišati pogoj starosti za pridobitev pravice do pokojnine, izenačiti pogoje za pridobitev pravic in odmero le-teh za ženske in moške, omejiti prejemanje pokojnine ob hkratnem pridobitnem delu.**

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju bo predvidel še prostovoljno vključitev v zavarovanje za dodaten obseg pravic znotraj obveznega zavarovanja. Na tak način naj bi se tudi v Sloveniji približali trem stebrom zagotavljanja socialne varnosti na področju pokojninskega zavarovanja. Ta sistem je tradicionalen v razvitih državah, **pri čemer je prvi stebel obvezno državno zavarovanje, drugi stebel so dodatna pokojninska zavarovanja, tretji stebel pa predstavlja individualno varčevanje za starost** skozi ustrezne zavarovalniške in bančne opcije.

Tanja DOBRIN, magistra pravnih znanosti, sodelavka Inštituta za delo pri Pravni fakulteti v Ljubljani, je poudarila,

da naj bi reformo nosile generacije nad 40 let starosti.

V Nemčiji in Avstriji (po teh dveh sistemih naj bi bil narejen naš sistem zavarovanj) pa tudi drugod po svetu poznajo **podjetniško zavarovanje in podjetniško pokojnino**, kjer gre za zavarovanje, ki ga uvaja delodajalec samo za svoje delavce za zavarovanje za starost, smrt ter zmanjšanje ali izgubo delovne sposobnosti iz svojih sredstev. S tem je delodajalec prevzel določeno soodgovornost za socialni položaj svojih delavcev, delavci pa so se ob tej ugodnosti čutili bolj vezani na delodajalca in ostali v delovnem razmerju daljše obdobje pri istem delodajalcu. V Nemčiji je 65 odst. vseh zaposlenih (v delovnem razmerju) delavcev zajetih v podjetniško zavarovanje.

ODSOTNOST ZARADI BOLEZNI

Na posvetu je bila izpostavljena tudi problematika odsotnosti zaradi bolezni. Občina Ravne na Koroškem ima v Sloveniji najvišji odstotek odsotnosti zaradi bolezni, kar je gotovo zaskrbljujoče.

Za ilustracijo lahko povem, da so v podjetju METAL v invalidskem postopku že letniki 1970, kar gotovo kaže na marsikaj.

Analize bolniških izostankov kažejo, da je vpliv zdravstvene službe šele na 28. mestu. Veliko bolj so pomembni drugi dejavniki, ki vplivajo na bolniško odsotnost, kot so: počutje delavca, v kakšnih razmerah delavec živi, kakšna je delavčeva prehrana, medsebojni odnosi... Pomembni pa so tudi zunanji dejavniki, ki se odražajo v hitrih družbenih spremembah, saj pri ljudeh povzročajo napetost, stres, bojazen pred izgubo delovnega mesta in tudi dopolnilno delo, ki ga posamezniki iščejo, da bi si izboljšali svoj standard.

Na Danskem odsotnosti zaradi bolezni skorajda ni. Delavec je lahko zaradi bolezni odsoten najdalj 6 tednov, po teh tednih pa, če je zdrav, pride na delo, v drugem primeru pa delavcu po zakonu preneha delovno razmerje. Gotovo pa je, da imajo delavci tudi druge oblike zavarovanja za primer brezposelnosti.

Posledica kontrole bolniškega staleža za delavca, ki se ne ravna po navodilih zdravnika, je v Nemčiji prenehanje delovnega razmerja.

V razvitejših državah je pomembna bolj zaostrena kontrola invalidskih upokojevcev ali delavcev, ki imajo status invalida, zaradi opravljanja dopolnilnih dejavnosti.

Verjetno bo tudi pri nas v zvezi s problematiko bolniškega staleža čas prinesel spremembe.

KAKŠNO NAJ BO NAŠE RAVNANJE V ODNOSU DO SPREMEMB?

V tržnem gospodarstvu se tako cene kot plače prilagajajo tržnim zahtevam. Sami smo odgovorni za iskanje dela, za izbiro delovnega mesta in tudi za urejanje svojega varstva in varstva otrok.

Vsaka sprememba življenjskih razmer pomeni določeno psihično obremenitev.

Stresi, ki se vse bolj pogosto pojavljajo, pa naj bi za posameznike ne predstavljali vselej nekaj negativnega, pač pa nekaj pozitivnega, izziv, ki se ga lotevamo z elanom in dobro voljo.

Priznani psiholog Janez MUSEK pravi, da bomo v položaju, ki ga **doživljamo kot pozitivni stres** ali eustres in ne kot negativni ali distres, veliko **bolj uspešni in bomo težave tudi veliko lažje premagovali.**

To sicer ni tako enostavno. So stresi, ki jih zlepa ne bomo mogli doživljati kot eustres (n.pr. izguba delovnega mesta). Vendar pa tudi v **najtežjih življenjskih situacijah pomaga orientacija, da skušamo videti v njih čim več pozitivnega in jih jemati kot startno točko, da poskušamo z lastnimi močmi doseči nekaj novega in dobrega.**

Pripravila Milena Gartner-Delopst, dipl. psih.

ENERGETSKA SVETOVALNICA

USTANOVLJENA DECEMBRA 1993

SO RAVNE NA KOR.

&

ENERGETIKA RAVNE

D.O.O.

OGREVANJE S PLINOM - VARČNO IN OKOLJU PRIJAZNO

Energetska svetovalnica Ravne na Koroškem bo kmalu (22. decembra) slavila prvo obletnico delovanja. V tem času sta svetovalca dipl. inž. Mojca Kert-Kos in dipl. inž. Andrej Žlebnič opravila veliko dela, o posameznih predavanjih in predstavitev energetske opreme pa smo poročali tudi v Informativnem fužinarju.

V torek, 25. oktobra, je bilo na Prevaljah zelo odmevno predavanje, ki ga je pripravil **dipl. inž. Peter Martinc** iz podjetja MKM Inženiring iz Ljubljane. Govoril je o plinu kot okolju prijaznem gorivu, o tehniških možnostih priključitve objekta na plinovodni sistem in o opremi za kurjenje. V energetske svetovalnici, ki je odprta ob torkih in petkih med 16. in 18. uro v Kovinotehni na Prevaljah, so na voljo prospekti različnih proizvajalcev plinskih kotlov in druge opreme za ogrevanje s plinom.

Energetska svetovalnica Ravne bo v kratkem izdala knjižico z nasveti za vse, ki se želijo priključiti na plin ali ga že uporabljajo. V njej bodo predstavljeni tudi vsi tipi tovrstne opreme različnih proizvajalcev. Tiskanje knjige financirajo proizvajalci opreme, občina Ravne na Koroškem, Komunalno podjetje Prevalje in Energetika Ravne, uredila pa sta jo energetska svetovalca.

M.P.

OSKRBA Z ENERGIJO V OKTOBRU 1994

V oktobru sta bili dobava in oskrba porabnikov s primarnimi energenti v redu, medtem ko sta bili s sekundarnimi energenti delno moteni, in sicer:

od 28. do 31. 10. je bila motena proizvodnja komprimiranega zraka zaradi okvare elektro motorja na zračnem kompresorju ER 9/1. Vendar je bila med prazniki poraba manjša, zato pa oskrba porabnikov ni bila motena.

Zaradi napak na omrežju centralne kurjave pa so bile motnje tudi pri ogrevanju v Železarni Ravne in v mestu Ravne.

V oktobru smo zbrali 26,1 m³ emulzije in iz nje pridobili 6.000 kg olja za sežig. Skupno smo zbrali 41.000 kg odpadnih olj, in sicer poleg olja, pridobljenega iz emulzij, še 1.000 kg iz družb železarne in 34.000 kg od zunanjih dobaviteljev.

Poleg oskrbe z energenti smo opravili še načrtovane preventivne preglede na energetskem omrežju in napravah ter odpravili vse okvare, ki so se pojavljale na napravah.

V kisikarni smo na kisikovih akumulacijskih jeklenkah opravili čiščenje in inšpekcijski pregled, ki ga je opravil inšpektor parnih kotlov.

Za vakuum II smo dokončali nov parovod Ø 100, s katerim bomo dosegli boljše parametre pare, ki so potrebni za vakuumski postopek pridobivanja jekla.

Opravili smo tudi dela na sistemu centralnega ogrevanja, ki so jih naročile ustanove zunaj železarne ali individualni uporabniki.

Ferdinand Kotnik, inž.

KULTURA

Dr. Franc Sušnik v dveh knjigah

V petek, 11. novembra, je prof. Silva Sešel v Koroški osrednji knjižnici predstavila knjigi dr. Franca Sušnika Koroški zapisi in Toneta Sušnika Življenje in delo dr. Franca Sušnika. Knjigi sta izšli pri založbi ArsB na Ravnah, oblikoval ju je Borut Bončina.

V Koroških zapisih je urednik Tone Sušnik objavil besedila, ki so izšla v knjigah in kaj so ljudje ko lesovi in Prekmurski profili, ter nekaj še neobjavljenih besedil iz očetove zapuščine.

V drugi knjigi je opisano življenje dr. Franca Sušnika - objavljeni so podatki o njegovem rodu, družini, o času, v katerem se je rodil in živel. Življenjska pot je zaznamovana z dokumenti, ki jo določajo, s pismi, ki jih je pisal on ali so jih drugi pisali njemu. V knjigi lahko preberemo Sušnikov znameniti zapis Ob stoletnici Goethejeve smrti, govora na Slomškovi proslavi in na Evharističnem kongresu v Mariboru leta 1935 ter Zgodbo o človeku, ki jo je ob Sušnikovi 70-letnici zapisal Janko Messner. Ob koncu knjige je objavljenih nekaj fotografij iz Sušnikovega albuma.

Kot je dejal avtor in urednik Tone Sušnik, sta knjigi izšli zato, da oživita spomin na človeka, ki je s tem, da je na Ravnah ustanovil gimnazijo (prihodnje leto bo slavila 50-letnico) in študijsko knjižnico, približal Koroško svetu in svet Koroščem. To je veliko dejanje, ki ga je lahko storil le človek širokih duhovnih obzorij in globokega duha. Knjigi nam bosta pomagali, da bomo še naprej cenili rezultate njegovega dela in ohranili za nas tako pomembni ustanovi tudi prihodnjim rodovom.

Kiar Meško in Matjaž Pikalo v Galeriji Grad

V petek, 18. novembra, so v Galeriji Grad na Ravnah odprli razstavo oljnih slik in grafik akademskega slikarja Kiarja Meška iz Ljubljane. Na slovesnosti ob odpiranju razstave je sodeloval pesnik Matjaž Pikalo z glasbeno skupino Avtodafé iz Ljubljane.

Pikalo je doslej izdal tri pesniške zbirke: V avtobusu (1990), Dobre vode (1991) in Pes in plesalka (1994). Letošnja knjiga je izšla pri založbi Karantanija, avtor pa je na slovesnosti v Galeriji Grad predstavil nekaj uglasbenih pesmi iz nje. Pesmi rastejo iz korenin koroškega ljudskega izročila in segajo do nasprotij sodobnega sveta in doživetij avtorja.

Likovnik Kiar Meško je priznan umetnik, ki govori "s klasično obliko črt, svetlobe, senc in barve", za Korošce pa so še posebej zanimivi motivi ustoličevanja koroških vojvod in zilijskega štehanja, naslikani v oljni tehniki.

Koncert Orkestra slovenske policije

V Družbenem domu na Prevaljah je bil v petek, 25. novembra, koncert Orkestra slovenske policije. Dirigiral je Milivoj Šurbek, solista sta bila pianist Aci Bertonec in klarinetist Jože Kota.

Igrali so naslednje skladbe: S. Koragay, Slike z Japonske; G. Rossini, Variacije za klarinet in orkester; N. Hess, Okrog sveta; G. Gershwin, Rapsodija v modrem; T. Huggens, Serenada ob kavi in Adiagetto za flavto; W. Robinson, Brazilska polka; J. Penders, Nobody knows in Glean Beats

the Buttle of Jericho.

Orkester, ki velja za enega najboljših tovrstnih glasbenih sestavov v Evropi, je navdušil občinstvo, ki je napolnilo dvorano Družbenega doma, tako da je moral ob koncu sporeda zaigrati še vrsto dodatnih skladb.

Iz kulturne kronike

4.11. so Šentanelski pavri nastopili na proslavi 120-letnice rojstva pisatelja Franca Ksaverja Meška v Ormožu.

18.11. je igralska skupina Kulturnega društva Kotlej gostovala z burko Zmeda nad zmedo v Slovenskih Konjicah.

18.11. je bila v Kulturnem domu na Ravnah prva abonmajnska gledališka predstava v sezoni 1994/95 v organizaciji Studia 90. Na sporedu je bila komedija Mož pod posteljo, igrali sta

Zvezdana Mlakar in Barbara Lapajne iz Kulturnega doma Španski borci.

18. in 25. 11. so se po Mežiški dolini vrstile predstave lutkovnega abonmaja. Lutkovno gledališče Maribor je prikazovalo Žogico Marogico Jana Malika.

M.P.

OB LITERARNO-LIKOVNEM NATEČAJU NA TEMO "DRUŽINA"

Na pragu 50-letnice svojega obstoja je Organizacija združenih narodov določila leto 1994 za Mednarodno leto družine. Dejavnosti v tem letu so bile usmerjene k uresničevanju osnovnih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ne glede na to, kakšen položaj ima posameznik v družini, in so potekale na ravneh, mednarodni, nacionalni, regionalni, krajevni.

Tudi v Koroški osrednji knjižnici na Ravnah smo želeli biti del Mednarodnega leta družine. Zato smo ob mesecu knjige, ki poteka od 15. oktobra do 15. novembra, za učence osnovnih šol v Mežiški dolini pripravili nagradni literarno-likovni natečaj na temo Družina. Rezultat našega sodelovanja s šolami je bilo 185 posameznih prispevkov in 4 skupinski iz vseh šol Mežiške doline, od Kotlej pa do Javorja in Koprivne.

Za vse sodelujoče smo 26. novembra 1994 v Pionirski knjižnici Leopolda Suhodolčana na Ravnah pripravili srečanje ter podelili nagrade. Prireditve so popestrili zvoki violine **Mete Molnar**.

Knjižne nagrade pa so prejeli: Eva Rožaničnik - 6. razred OŠ Javorje, Alenka Komprej - 7. razred OŠ Črna, Klara Cofl - 8. razred OŠ Prevalje, Ajda Pori - 8. razred, Valentin Pisar - 6. razred, Lea Stražišnik - 5. razred, Sabina Klarič - 4. razred, Tjaša Stropnik - 3. razred, vse učence in učenec OŠ Prežihovega Voranca Ravne. Skupinske nagrade pa smo podelili 3. razredu OŠ Kotlej, 2. razredu OŠ Koroških jeklarjev Ravne in Knjižničarskemu krožku OŠ Prevalje.

Ob koncu smo izžrebali še 10 učencev, ki bodo v letu 1995 lahko brez plačila članarine člani naše knjižnice oz. katerekoli naše enote v Mežiški dolini.

Ob pogostitvi smo še prijetno poklepetali in se dogovorili za ponovno sodelovanje prihodnje leto.

Vsi prispevki, ki smo jih prejeli, pa so bili razstavljeni v Pionirski knjižnici na Ravnah še teden dni po prireditvi.

Darja Molnar

SREČANJE PLANINSKIH VODNIKOV SLOVENSКИH ŽELEZARN

Organizatorji letošnjega srečanja planinskih vodnikov slovenskih železarjev, ki je bilo 5. novembra 1994 na Ravnah in v Šentanelu, so bili planinski vodniki iz Železarne Ravne. Udeležilo se ga je 38 planinskih vodnikov, ki so sprejeli poročilo o letošnjih pohodih in zasnovali načrt dela za prihodnje leto.

V letu 1994 so planinski vodniki organizirali tri pohode za slovenske železarje, in sicer na Matajur, Peco in Mangart. Na vsakem izletu je sodelovalo povprečno 20 planinskih vodnikov, ki so letos v gore varno popeljali kar 624 planincev. V prihodnjem letu bodo planinski vodniki pripravili štiri pohode, datumov in ciljev pa še niso določili.

Planinski vodniki so letos praznovali tudi majhen

jubilej - 25-letnico prirejanja planinskih pohodov slovenskih železarjev. Začelo se je 9. oktobra 1969, ko je takratni direktor Železarne Ravne Gregor Klančnik popeljal upravni odbor na Triglav, kjer so sklenili, da se bodo slovenski železarji vsako leto srečevali na naši najvišji gori. Sprva so planinski vodniki priredili po en izlet letno, zadnja leta pa celo po štiri. Skupaj kar 73. V 25 letih se je v spremstvu planinskih vodnikov (njihovo število se suče okrog 50) na različne vršace povzpelo kar 32 074 železarjev.

Planinski vodniki so na srečanju opozorili tudi na spremenjene razmere, ki so pohodom slovenskih železarjev vse manj naklonjene: v podjetjih namenijo rekreaciji zaposlenih manj pozornosti, množičnemu obisku gora pa - zaradi onesnaževanja - nasprotuje tudi širša javnost. Čeprav so planinski vodniki za svoje dosedanje delo prej kot očitke pričakovali pohvalo, jim le - ti pravzaprav pomenijo tudi priznanje, da so bili prav železarji do zdaj najbolj številni obiskovalci planinskih vrhov, a kot poudarjajo, verjetno tudi najbolj disciplinirani.

(Po poročilu Franca Telcerja povzela A.Č.)

NOVE KNJIGE

V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI RAVNE

Ariola, P.O.: Post ob sokovih. - Ljubljana : Magnolija, 1994
 Bošnjak, B.: Povijest filozofije. Knj. 1-3. - Zagreb : Nakladni zavod Matica Hrvatske, 1993
 Castaneda, C.: Umetnost sanjanja. - Nova Gorica : Maya, 1994
 Corbelli, J.C. - A. Archambault : Veliki slikovni slovensko- angleško-nemško-italijanski slovar. - Ljubljana : DZS, 1994
 Černigoj, B.: Slovensko-nemški strojniški slovar. - Ljubljana : Fakulteta za strojništvo, 1994
 Človek in njegovo okolje : celostno razumevanje okolja - izziv na pragu tretjega tisočletja. - Ljubljana : Zavod RS za šolstvo in šport, 1994
 Golob, N.: Srednjeveški kodeksi iz Stične. - Ljubljana : Slovenska knjiga, 1994
 Gray, J.: Moški so drugačni, ženske tudi : vodič za izboljšanje medsebojnih odnosov in razumevanja med spoloma. - Ljubljana : Gnosis, cop., 1994
 Hertz, L. : Amazonke poslovnega sveta. - Ljubljana : Založba Mihelač, 1994
 Hetzel-Keiner, G.: Naš otrok je alergičen. - Ljubljana : Založba Kres, 1994
 Husu, V.: Stanovanjska hiša : slovensko-italijanski in italijansko-slovenski slikovni slovar. - Trst : Devin, 1994
 Jagodic, Z. - A.S. Štravs: Do denarja s certifikati. - Ljubljana : Domen marketing, 1994
 Jakelič, B.: Govor snova. - Zagreb : Zagrebačka naklada, 1994
 Jakhel, R.: Moderni športni karate. - Ljubljana : Fakulteta za šport, 1994
 Johnson, C.: Srečni in ljubezni. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 1994
 Kaufmann, A.: Uvod v filozofijo prava. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 1994
 Kranjc, J.: Latinski pravni reki. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 1994
 Lednik, Š.: Mežica 1994 : o podobi in preteklosti kraja ob njegovi 840-letnici. - Mežica : Samozaložba, 1994
 Levine, R.: Branje z dlani. - Ljubljana : DZS, 1994

Lovelock, J.E.: Gaja : Nov pogled na življenje na Zemlji. - V Ljubljani : Cankarjeva založba, 1994
 Lynton, N.: Zgodba moderne umetnosti : pregled likovne umetnosti 20. stoletja. - Ljubljana : Cankarjeva založba, 1994
 Marolt, J.: Menedžment in tehnologija zagotavljanja kvalitete. - Kranj : Moderna organizacija, 1994
 Minelli, A.: Slikovna enciklopedija živali. - Ljubljana : Tehnična založba Slovenije, 1994
 Pearson, D.: Eko-bio hiša : vse o gradnji ali prenovi zdravega in ekološko neoporečnega doma. - Ljubljana : DZS, 1994
 Petit, J.-P.: Raziskava o nezemljanih, ki so že med nami : Misterij Unmitov. - Kranj : Ami, 1994
 Rathbone, A.: Windows-okna za telebane. - Ljubljana : Pasadena, 1994
 Repovž, M.: S certifikatom do denarja : kdaj, kje in kako uporabiti lastninske nakaznice. - Ljubljana : Gospodarski vestnik, Založba Finance, 1994
 Reuss, C.E.: Okrasni sroboti. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1994. - (Moje vrtno rastline)
 Saksida, I.: Izhodišča in modeli šolske interpretacije mladinske književnosti. - Trzin : Different, 1994
 Samide, I.: Nemščina za turiste. - Ljubljana : Mladinska knjiga, 1994. - (Cicero)
 Srakar, F.: Ortopedija. - Ljubljana : Žalec : Sledi, 1994
 Starčič, S. - B. Pečar : Čas za produktivnost v slovenskih podjetjih. - Ljubljana : Gospodarski vestnik, 1994
 Štefe, B. - M. Cvahtal: Lovne vode Slovenije. - Kranj : Samozaložba, 1994
 Študentom na pot. - Ljubljana : Center za razvoj univerze, 1994
 Thomas, M.: Skrivno življenje psov. - Ljubljana : Trias, 1994
 Tome, G.: Profano : kultura v modernem svetu. - Ljubljana : Študentska organizacija Univerze, 1994
 Walkenbach, J.: Quattro pro za DOS za telebane. - Ljubljana : Pasadena, 1994
 Webster's new encyclopedic dictionary. - 2nd print. - Cologne : Koenemann, 1994
 Zakaj in kako v javnost in na borzo. - Ljubljana : Ljubljanska borza vrednostnih papirjev, 1994

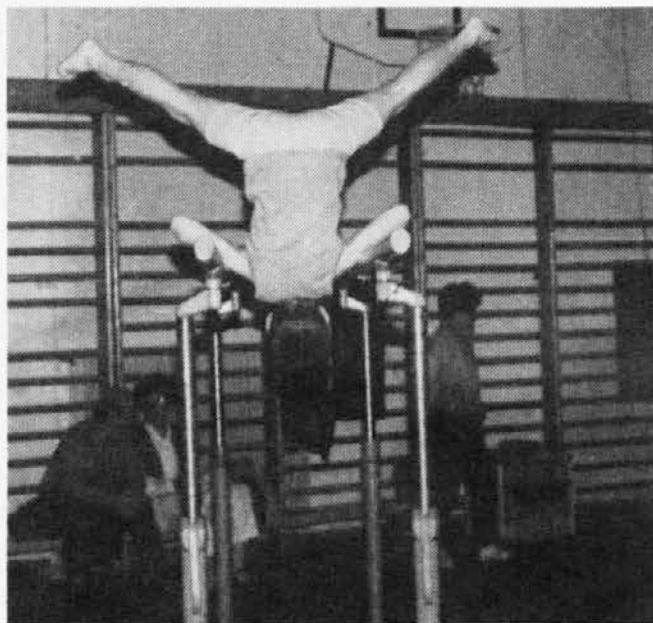
Izbor : Darja Molnar

ŠPORT

NOGOMET

Za večino koroških klubov se je jesenski del prvenstva v slovenskih ligah končal z dobro uvrstitvijo. Nogometaši Korotana Suvela so v petnajstih tekmah prve slovenske lige zbrali 14 točk in so uvrščeni na 9. mesto, kar pomeni, da so še vedno v krogu kandidatov, ki se bodo spomladi potegovali za uvrstitev v bodočo ligo "deseterice". Prevaljčani so po

vodstvu je Brunšvik z 18 točkami, od 2. do 5. mesta pa so uvrščeni Peca iz Črne, Fužinar Ravne in Kozjak Radlje, vsi imajo po 16 točk. Za prvo mesto, ki vodi v kvalifikacije za vzhodno skupino 3. lige, se bo enakovredno potegovalo kar šest moštev. Med njimi bodo tudi nogometaši Fužinarja, ki so v zadnjih treh tekmah znova uspešno osvajali točke. Potem ko so doma igrali neodločeno (2:2) z Jarenino, so v gosteh premagali Slivnico z 2:0 in v

bolečem, nenadejanem porazu doma proti Istrabertzu iz Kopra (0:1), v 13. kolu, ostali brez trenerja Tonija Tomažiča, ki je odstopil. Kljub temu so bili v zadnjih dveh kolih presenetljivo uspešni, potem ko so igrali v Celju z Biostart Publikumom 0:0 in nato doma premagali odlično moštvo Železničar AM Cosmos iz Ljubljane z 1:0. Obakrat sta tekmi vodila s klopi trener mladincev Štefan Slapnik, ki je začasno prevzel vadbno članske ekipe, ter direktor kluba Vlado Petrič.

Seveda za vodstvo prevaljskega prvotligaša v zimski pavzi ne bo pravega počitka. Najprej bodo morali poiskati novega trenerja, nato pa, če bodo finančno dovolj močni, želijo okrepiti moštvo še z najmanj dvema kakovostnima nogometašema.

V tretji slovenski ligi bodo Dravograjčani prezimili na 2. do 4. mestu. S svojo jesensko uvrstitvijo so brčkone zadovoljni tudi štirje koroški ligaši, ki nastopajo v 4. ligi ali I. medobčinski ligi Maribor. V

zadnjem kolu še doma mežiški Akumulator z 1:0. Mežičani so kljub porazu z Ravenčani pristali na še vedno solidnem 8. mestu.

ODBOJKA

Odlično je kazalo odbojkarjem Fužinarja v uvodnih tekmah 1. B lige, kjer nastopa 6 ekip, ki med seboj igrajo štirinokotno. Po 6. kolu so bili Ravenčani, ki imajo daleč najmlajšo ekipo v ligi, prav na vrhu lestvice, toda nepričakovan minimalen poraz doma proti odbojkarjem Minolte Bleda (2:1) jih je potisnil na drugo mesto za odbojkarje Topolišice. Pred tem so naši odbojkarji zlahka doma premagali Granit Preskrbo iz Sl. Bistrice s 3:1 in SIP Šempeter s 3:0. V naslednjih treh kolih so fantje trenerja Ivarnika igrali v Topolišici in v Sl. Bistrici ter doma z drugo ekipo Olimpije Brezovice. Prvih deset krogov letošnjega prvenstva je bilo sikenjenih 17. decembra, liga pa se bo nadaljevala 7. januarja

prihodnje leto.

V 1. B ligi so odbojkarice Mislinje v sedmih tekmah štirikrat zmagale, odbojkaricam Prevalj pa je to uspelo le dvakrat.

Mladi odbojkarji druge Fužinarjeve ekipe se pod vodstvom novega trenerja Damjana Pogorevčnika kar dobro "držijo" v vzhodni skupini 3. slovenske lige. V 8 kolih so dosegli polovičen izkupiček, saj so zbrali 8 točk z zmago nad drugima ekipama Ljutomera, Šempetra in Topolišice ter nad Lenartom. V zadnjih treh kolih prvega dela prvenstva so igrali na Ptuj in v Murski Soboti ter doma proti ekipi IGM Hoče. Tudi v tej ligi je bil jesenski del prvenstva končan 17. decembra.

NAMIZNI TENIS

Izjemno uspešno se je končal jesenski del prvenstva za obe koroški ekipi, ki nastopata v II. slovenski ligi. Namiznoteniški igralci Partnerja Radlje so, čeprav novinci v ligi, prepričljivo osvojili naslov jesenskega prvaka, brez izgubljenega dvoboja. Zadovoljni so brčkone lahko tudi pri Fužinarju Interdiskontu, saj so si Bač, Bezjak, Kaker in Sirovina priigrali 2. mesto skupaj z gorenjsko ekipo Krize. Naši "pingponkaši" so izgubili le dve srečanju, uvodno proti Radeljčanom z 0:7 in nato v 4. krogu doma proti Krizam z 2:5. Igralci Fužinarja so prijetno presenetili predvsem v zadnjem kolu, ko so v gosteh s 4:3 premagali NE Krško. V tem dvoboju je bil za osvojeni točki najbolj zaslužen prav mladi Andrej Bač, ki je dobil dve pomembni igri.

KEGLJANJE

Prvi del prvenstva v najvišji državni ligi je bil končan 3. decembra, jesenski naslov pa pripada kegljačem Triglava Kranj. Moška ekipa ravenskega Fužinarja je med desetimi ligaši "pristala" na 6. mestu. Naši kegljači so v gosteh premagali Žalec s 7:1, na Ravnah pa Brest iz Cerknice s 6:2, Mikro data link iz Celja s 6:2 in Dadas Rudar iz Trbovelj. V drugem delu jesenskega prvenstva so pričakovano ostali praznih rok proti ekipama Tekstine iz Ajdovščine v gosteh in doma proti trikratnim državnim prvakom, kegljačem Konstruktorja iz Maribora. V prvi tekmi so kegljači Fužinarja izgubili s 6:2, v drugi pa 7:1. Prvenstvo v vseh kegljaških ligah se bo nadaljevalo 21. januarja prihodnje leto.

KOŠARKA

V 7 kolih vzhodne skupine

slovenske D lige so košarkarji Koroške trikrat zmagali in bili štirikrat poraženi. Premagali so ekipe Žaluzije Ješovnik, Lindau Lenart in Pragersko. V ligi nastopa le 8 ekip, do konca prvenstva pa so naši košarkarji odigrali še tri tekme. Prvenstvo se je končalo 17. decembra.

PLAVANJE

Na mednarodnem mitingu "Mladost 94" v Zagrebu je nastopilo 294 plavalcev in plavalke iz Hrvaške, Slovenije, Italije in Madžarske. Uspešen je bil tudi nastop plavalcev Fužinarja, ki so v mladinskih in kadetskih kategorijah osvojili skupno 8 odličij. Med st. mladinci je bil Grega Paternoster drugi in tretji v prsnem slogu. Med ml. mladinci je Primož Abraham osvojil 1. mesto na 100 m delfin, tretji pa je bil na 200 m delfin. Drugi mesti sta si pripelavala Matjaž Čepelnik in Goran Brvar v disciplini 100 m prsno oz. 200 m hrbtno. Med kadeti je Marko Šuler osvojil dve srebrni odličji v hrbtnem slogu, Miha Tisovnik pa je bil enkrat tretji.

Pri PK Fužinarju je vse nared za tradicionalni zimski mednarodni plavalni miting, ki bo v soboto, 14., in v nedeljo, 15. januarja prihodnje leto. Organizatorji pričakujejo, da bo na Ravnah nastopilo okoli 200 plavalcev in plavalke iz najmanj šestih držav. Tekmovanje bo potekalo v petih starostnih kategorijah, tako pri fantih, letniki 1978 in mlajši, ter pri deklicah, letnice 1979 in mlajše.

KARATE

Na petem mednarodnem karatejskem turnirju v Železni Kapli v Avstriji so med 50 tekmovalci iz štirih držav nastopili tudi karateisti iz ravenskega kluba. V disciplini kate posamezno sta se med tekmovalci do 16 let odlično uvrstila Ravenčana Jani Krebs, ki je osvojil prvo, in Milenko Cvjetinovič, ki si je priboril 2. mesto. Aljoša Lipovc in Florjan Reiter sta si razdelila 4. mesto. Med dekleti je bila Jana Žerjav četrta. Med tekmovalci nad 16 let je bil v disciplini kate Ravenčan Bojan Breznik drugi, Jure Penec pa šesti. V ekipnem tekmovanju so člani Tradicionalnega karate kluba Ravne v postavi Krebs, Cvjetinovič in Hovnik osvojili 1. mesto, medtem ko je bila ravenska druga ekipa v postavi Sobočan, Lipovc in Reiter peta. Dekliška ekipa ravenskega kluba v postavi Žerjav, Zdravec in Jakopovič je bila tretja. In še disciplina ENBU: 3. mesto sta za naše osvojila Florjan Reiter in Aljoša Lipovc.

Ivo Mlakar

KADROVSKA GIBANJA

22. novembra je bilo v družbah, naslednicah Železarne Ravne, zaposlenih 3952 delavcev. Od zadnje objave podatkov (18.10.1994) so družbe v delovno razmerje sprejele 28 delavcev, 25 pa so jih odjavile.

Družba	Št. zaposlenih
METAL	1268
JEKLOLIVARNA	414
ARMATURE	202
STO	601
STROJI	522
NOŽI	197
ENERGETIKA	107
LOGISTIČNI CENTER	265
TRANSLOG	1
TRANSKOR	76
DE PROFUNDIS	84
VOGARD	78
SERPA	119
GASILSKI ZAVOD	18

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

Med novozaposlenimi delavci je največ pripravnikov (10). Iz slovenske vojske se je vrnilo 9 delavcev. Z drugimi delavci pa so družbe sklenile delovno razmerje za določen čas, večina pa jih je že bila na zavodu za zaposlovanje.

Družbe so zaposlile naslednje število delavcev: Metal 6, Serpa 5, Noži 4, De profundis in Jeklolivarna po 3, STO, Stroji in Vogard po 2 ter Armature 1.

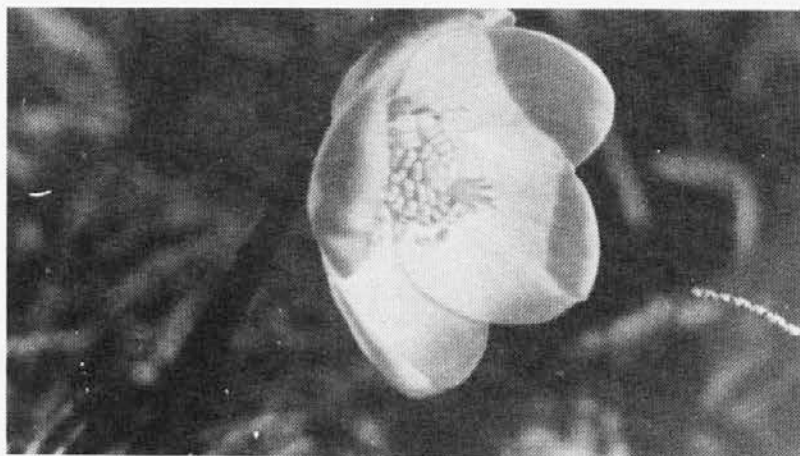
Prenehanje delovnega razmerja

Število zaposlenih se je zmanjšalo v Logističnem centru (8), Jeklolivarni (7), Metalu (5), STO (3), De profundisu (1) in Transkorju (1).

Delovno razmerje za določen čas je poteklo 8 delavcem, 7 se jih je invalidsko upokojilo, 1 je odšel v slovensko vojsko in 1 na poklicno rehabilitacijo. Kot trajnim presežkom je delovno razmerje prenehalo 5 delavcem, 3 pa so odšli sporazumno.

Po podatkih strokovne službe pripravila A.Č.

ZAHVALE

Ob boleči izgubi dragega očeta **Franca Županca** se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem družbe Vogard, d.o.o. za izrečeno sožalje in pomoč.

Lojzka Bricman

Ob izgubi očeta **Vinka Kričaja** se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in sveče ter ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

Ob boleči izgubi naše drage mame, sestre, babice in tete **Marije Pajenk** se iskreno zahvaljujemo zdravniškemu osebju internega oddelka E v bolnici Slovenj Gradec za nego, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč, Pihalnemu orkestru ravenskih železarjev in igralcu Tišine, citrarju in otrokom ter pevcem Spomina za žalostinke, gospe Horjak za govor, gospodu župniku za pogrebni obred, krajevni organizaciji ZB Ravne in vsem, ki so darovali cvetje in sveče ali so nam izrekli sožalje.

Vsi njeni

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka **Franca Svetina** se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in sodelavcem za pomoč v težkih urah, za izraženo ustno in pisno sožalje, darovano cvetje in sveče. Prisrčna hvala g. Poriju za poslovilne besede, g. župniku za opravljeni cerkveni obred, osebju internega oddelka bolnice Slovenj Gradec, Pihalnemu orkestru ravenskih železarjev in pevcem. Posebej se zahvaljujemo še gospe Kokol, družinam Pisar, Kobal in Čebulj.

Vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

Ob boleči izgubi naše drage žene, mame, babice, tete in prijateljice **Edite Golob - Dragice** se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje, sveče ter nam izrazili sožalje.

Prav tako se zahvaljujemo vsem govornikom za poslovilne besede, galsilcem, planincem, prijateljem iz Savinjske, pevcem, ravenski godbi na pihala in gospodu župniku za opravljeni obred.

Hvala osebju zdravstvenega doma Ravne, posebno patronažni sestri Berti Jež.

Vsem iskrena hvala.

Vsi njeni

Ustanoviteljica informativnega fužinarja je bila Železarna Ravne, sedaj pa izhaja za naslednja železarska podjetja: SŽ - Metal Ravne, d.o.o., SŽ Jeklolivarna Ravne, d.o.o., SŽ - STO Ravne, d.o.o., SŽ - Stroje Ravne, d.o.o., SŽ - Nože Ravne, d.o.o., SŽ - Armature, d.o.o., Koroška 14, Ravne na Koroškem (Fužinar Ravne, d.o.o.)

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, novinarka in lektorica Mojca Potočnik, tehnična urednica Jelka Jamšek. Tel: 0602 21-131, urednica int. 6305, tajništvo 8763, novinarka 6304. Tisk: Grafika & Gergek Prevalje.

Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128-92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

NOVOLETNI VRAŽNI SIMBOLI ZA SREČO

Že desetletja lahko opazujemo na novoletnih voščilnicah, koledarjih, po izložbah, na ovojnem darilnem papirju in raznih novoletnih dekoracijah določene simbole, ki so del praznične novoletne "kulture".

Večina vraž in praznoverij ter z njimi povezani amuleti, talismani in fetiši izvirajo iz človeških religioznih predstav oziroma iz sveta simbolov. V vsakdanjem življenju so se v stoletjih in tisočletjih prvotni pomeni za večino človeštva zabrisali, zato v vražah najdemo izkrivljeno podobo nekega prvotnega globljega pomena. Kljub temu lahko po svetu najdemo v zvezi z vražami vrsto podobnih pojmovanj. Tako obstaja povsod razširjena vrsta stvarnih in naravnih pojmov, ki predstavljajo simbole in prinašajo srečo. Kadar so ti simboli izoblikovani v predmete, se le-ti uporabljajo kot talismani, zaščitna sredstva pred nesrečo.

ŠKRATI kot nadnaravna bitja naj bi bili poleg drugega varuhi narave, rastlin, živali in naravnih bogastev ("zakladov"), bili pa so tudi varuhi znanja oziroma modrosti. Škratje so bili tudi dobri hišni duhovi, ki so človeku, če je z njimi lepo ravnal, prinašali srečo in zdravje, pomagali pa naj bi mu tudi pri delu. Ker so v novoletni noči ali že prej oživele tudi nadnaravne sile, ni čudno, da so škratje končali celo na razglednicah, s katerimi si voščimo srečo.

PODKEV je znana povsod po svetu, kjer poznajo podkovanje konj. Od vseh zaščitnih amuletov je podkev kot simbol sreče in zdravja vsaj na Zahodu najbolj razširjena. Velika sreča je bila, če si našel podkev na cesti, še večja pa, če si jo pribil nad hišna vrata ali kam drugam. Ponekod v Evropi so jo pribijali v obliki črke C, kar pomeni Kristusa. Kot zaščitni talisman zoper demone, škrate in čarovnice je treba podkev pribiti tako, da gledata krajca navzdol, za srečo v hiši in družini pa v obliki U, kar naj bi preprečevalo, da bi energija oziroma sila, ki se skriva v magični podkvi, odtekla ven.

ZVONU so pripisovali posebno moč že od nekdaj. Povsod po Evropi živijo predstave, da cerkveni zvonovi odganjajo demone in čarovnice. Ko so se poganski elementi spojili s krščanskimi, je pričel zvok zvana predstavljati božji glas.

PIKAPOLONICA je prastar simbol za srečo, rodovitnost, ponekod pa tudi smrt. Povsod verjamejo v vražo, da pikapolonica razume človeško govorico.

Srečo prinaša tudi **MUŠNICA**. Na Kitajskem in v Indiji sta ta in kresilna goba simbol dolgega življenja ali večnosti. Ta goba je pogosto nastopala tudi v srednjeveškem čarovništvu. Poleg zanimive barve in oblike ima mušnica tudi strup muskarin, ki v manjših količinah povzroča halucinacije. Mušnice so pri raznih obredih uporabljali tudi plemenski vrači in šamani. Kot simbol življenja pa je mušnica povezana z različnimi nadnaravnimi bitji, na primer škrati ali palčki, ki naj bi v njej ali pod njenim klobukom prebivali. Ker naj bi ta bitja človeka pogosto se kot novoletni motiv skupaj pojavljajo in mušni **PRÁŠICKI. DIMNIKARJI Z LESTVIJO**

Pogosto se kot novoletni motiv skupaj pojavljajo **PRÁŠICKI, DIMNIKARJI Z LESTVIJO** in **ŠTIRIPERESNA DETELJICA**.

VP 261/1994 č

070 489(497.4 Ravne na Koroškem)

3001159

COBISS o

Vraža, da dimnikar prinaša srečo, izvira iz njegove povezanosti z ognjem in ognjiščem. Ognjišče je nekdanje predstavljalo središče domačije, kjer plapolala "večni ogenj", v prenesenem pomenu pa gre za notranji duhovni center. V ognjišču ali ob njem so živeli po ljudskem verovanju družinski ali gospodinjski bogovi in duhovi, tu je gorel sveti ogenj, ki naj bi prinašal rodovitnost in življenje samo. Za srečo pri hiši je bilo treba vsak dan očistiti ognjišče ali peč pepela in saj. Dimnikar, ki zna najbolje očistiti ognjišče in dimnik, je torej ta vir družinske sreče, saj lahko obvaruje hišo pred požarom. Deteljo so imeli vedno za rastlino, ki odganja čarovnice in demone oziroma varuje pred njimi ljudi in živali. Tistemu, ki ima spravljen štiriperesno deteljico (to je težko najti) v predalu, med platnicami knjige ali zataknjeno za klobuk, prinaša srečo in uspeh. Tudi sanjati o njej pomeni srečo, zlasti pa uspešno poroko. Triperesna deteljica simbolizira sveto trojico oziroma telo, razum in duha. Štiriperesna deteljica ima posebno moč zaradi števila štiri, ki zaznamuje "najvišji čudež", "božansko mnogostranost". S štirimi črkami so nekdanje zaznamovali boga: Hebrejci lhvn (Jehova), Arabci Allh (Alah), Rimljani Deus, Egipčani Amun, Asirci Adad, Perzijci Syre, Turki Esar.

Ključ k vsem rečem je skrit v tej številki: take so tudi **ŠTIRI IGRALNE KARTE** (srce, križ, pik in karo), ki so jih prvotno uporabljali v magične namene.

Na medvojnih novoletnih razglednicah pogosto opazimo motiv **ROGA IZOBILJA**. V Evropi izvira cornu copiae iz grške mitologije. Amalteja, koza ali nimfa, ki je dojila Zeusa, je imela rog, napolnjen z vsakovrstnim sadjem. Precej kasneje je ta rog postal atribut darežljivosti, splošne sreče, "navičnosti, marljivosti in gostoljubnosti. Razumljivo je, da si vsak za novo in vse prihodnje leto želel tak rog izobilja.

(Vir: Damjan J. Ovsec: Velika knjiga o praznikih, Domus, Ljubljana, 1992)